PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Rok XI. Kraków, dnia 23 marca 1928 Nr. 12.

TREŚĆ NUMERU:

Nadmierne rezerwy skarbowe przyczyną braku gotówki. — Zgrzyty: Amnestja podatkowa. — Prawa i obowiązki Członków Komisyj szacunkowych. — O przestrzeganie czystości w sklepach spożywczych. — W sprawie waloryzacji ceł. — Handel hurtowy — bez ksiąg płacić będzie na r. 1927 — 1 proc. od obrotu. — Orzeczenia Sądu Najwyższego i N. T. A. — Tabela komornego za II. kwartał 1928. Fatalne skutki wprowadzenia Skarbowych Biur informacyjnych. — Procenta zwłoki płatne są z góry. — Półhurtowa sprzedaż wyrobów tytonowych i sprzedaż lepszych gatunków. Zażalenia. — Odpowiedzi Redakcji. — Z życia organizacji. — Kronika.

Nadmierne rezerwy skarbowe przyczyną braku gotówki.

Skonstatowany przez nas niedawno brak gotówki w obiegu handlowym od tego czasu **jeszcze bardziej się zaostrzył.** Zjawisko to wydaje się na pozór rzeczą dziwną wobec znanego powszechnie faktu, że Bank Polski, rozporządzając obecnie poważnemi rezerwami złotemi i walutowemi, mógłby z łatwością obieg pieniędzy powiększyć. Tymczasem w rzeczywistości stwierdzamy zjawisko wręcz przeciwne, mianowicie że gotówki widać w obiegu coraz mniej, miejsce jej zajmują z konieczności weksle o bardzo odległych terminach, a oczywistem następstwem tego stanu rzeczy jest **bardzo poważne zmniejszenie się obrotów** w handlu i przemyśle.

Oczywiście ten brak gotówki wywołał już żywą dyskusję i zwrócił na siebie również uwagę sfer rządowych. Sfery te starały się jednak wytłomaczyć to zjawisko w ten sposób, że Bank Polski nie może udzielać w większej mierze kredytów, gdyż brak mu odpowiedniego materjału wekslowego zwłaszcza z powodu długoterminowości tych weksli. Być może, że w części ten właśnie fakt przyczynia się do braku gotówki w obiegu, istnieje jednak inna, znacznie donioślejsza przyczyna tego katastrofalnego zjawiska, o której rząd mówi tylko bardzo niechętnie. Jest nią mianowicie **nagromadzenie przez Skarb z nadwyżek podatkowych ogromnych rezerw, które bezproduktywnie leżą w kasach** skarb. i na rachunkach Skarbu w bankach państwowych. Nawet według oficjalnego wyjaśnienia Min. Skarbu nadwyżka **ta wynosi 760 miljonów złotych,** czyli **przeszło połowę** całego **naszego obiegu** pieniężnego, wynoszącego obecnie około 1.200 miljonów złotych. Jeżeli tak ogromne, wprost nieprawdopodobne sumy wycofane zostały z obiegu, a życie gospodarcze zmuszone jest ograniczyć się do pozostałych 440 miljonów złotych, to łatwo zrozumieć, skąd pochodzi obecny, niezwykle dotkliwy brak gotówki i jak fatalne muszą być następstwa tego stanu rzeczy. Polityka min Skarbu zupełnie niepotrzebnego gromadzenia tak olbrzymich rezerw jest **polityką typowo fiskalną,** nie liczącą się zupełnie z potrzebami życia gospodarczego i dla naszego rozwoju gospodarczego **niezmiernie szkodliwą.** Znamiennem jest, że nawet naczelny dyrektor Banku Polskiego p. Mieczkowski uznał nadwyżki skarbowe jako główną przyczynę obecnej ciasnoty pieniężnej.

Rząd wprawdzie we wspomnianym komunikacie wyjaśnia, że pewne fundusze z tych rezerw skarbowych przeznaczone są na specjalne cele i tak: 90 milj. złotych przeznaczonych jest na zastąpienie monetami srebrnemi pozostających jeszcze w obiegu biletów zdawkowych, 75 miljonów złotych użyto na zwiększenie kapitału zakładowego Banku Polskiego a 140 milj. złotych na kredyty dla przedsiębiorstw państwowych i dla rolnictwa. Niestety jednak, z niewiadomych przyczyn **rząd zbytnio ociąga się** z doprowadzeniem tych funduszów do obiegu gospodarczego, choć miałoby to nader dodatnie skutki dla ożywienia tempa życia gospodarczego i choć od znacznej części tych kwot, o ile pochodzą one z pożyczki,

zmuszeni jesteśmy opłacać odsetki, nie mając z nich żadnych korzyści.

Fakt nagromadzenia tak znacznych nadwyżek skarbowych dowodzi, albo błędnego oszacowania w budżecie albo też nadmiernej gorliwości urzędów skarbowych w wymierzaniu i ściąganiu danin publicznych. Ponadto istnienie tak poważnych nadwyżek przedstawia także o tyle pewne niebezpieczeństwo, że dysponując tak poważnemi kwotami, rząd uniezależnia się od parlamentu i nie jest zmuszony uzyskiwać jego zgody na jakieś nadzwyczajne wydatki.

Pewną oznaką, że rząd zrozumiał szkodliwość bezproduktywnego gromadzenia nadwyżek skarbowych jest niedawne rozporządzenie o ulokowaniu z nich kwoty 75 miljonów złotych w papierach wartościowych. Jest to jednak tylko częściowa i niestosunkowo mała remedura, która problemu bynajmniej nie rozwiązuje. W interesie zatem życia gospodarczego domagać się należy, **aby rząd jaknajszybciej uruchomił swoje nadwyżki budżetowe** i użył ich **na cele kredytowe** dla sfer gospodarczych, podobnie, jak się to stało w Niemczech. Dodatnie skutki takiego kroku na rynku kredytowym i pieniężnym ujawniłyby się niewątpliwie w najbliższym czasie.

Prawa i obowiązki Członków Komisyj szacunkowych.

W najbliższych dniach odbywać się będą w całym kraju posiedzenia Komisyj szacunkowych dla ustalenia podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w roku 1927. — Wymiary te rok rocznie nadwyrężają kapitały sfer gospodarczych, o ile nie są dostosowane do **faktycznych obrotów**, względnie o ile podatki te nie bywają przerzucane na konsumentów, co w przeważającej liczbie wypadków jest **niemożliwem**.

To też **nader odpowiedzialnem** jest zadanie Komisyj szacunkowych, od których orzeczenia niejednokrotnie wprost zależną jest **egzystencja** płatnika. — Stawki podatku przemysłowego są bowiem **tak wysokie**, że przy obecnych **minimalnych zyskach** może wymiar **zrujnować** podatnika, jeżeli ustalonym był powyżej sumy rzeczywistych obrotów.

W stosunkowo lepszem położeniu znajdują się podatnicy, którzy fasje swoje poprzeć mogą **prawidłowemi księgami handlowemi**, gdyż w ten sposób mogą się przynajmniej uchronić przed **pomyłkami** Komisji szacunkowej. — Podatnik jednak, który odpowiednich dowodów nie posiada, w zupełności skazanym jest na osady członków Komisyj szacunkowych, a wiadomo, iż późniejsze odwołania i starania pociągają za sobą znaczne koszta, konieczność tymczasowego uiszczenia wymierzonych kwot, a wynik odwołania jest bardzo problematycznym.

Każdy członek Komisji szacunkowej winien więc pamiętać, iż obowiązkiem jego jest czuwać **nad słusznością i sprawiedliwością** wymiarów, dbać zarówno o dobro **Skarbu państwa**, jakoteż o dobro **współobywatela**; starać się o doprowadzenie Skarbowi **faktycznie** mu należnych kwot, przy równoczesnem uchronieniu kupca czy przemysłowca przed **nadmiernym wymiarem**. — Komisja szacunkowa **nie jest terenem dla porachunków osobistych, walka konkurencyjna** bezwzględnie **nie może się odbywać przy** zielonym **stole urzędowym.**

Członek Komisji szacunkowej powinien zawsze mieć przed oczyma fakt, że władze skarbowe mają obowiązek i do tego są przeznaczone, aby **podatki wymierzać** i to możliwie w najwyższych kwotach. — Członek Komisji zaś jest **po to** wydelegowanym do Komisji, aby współpracować z władzą skarbową przy ustalaniu podatków, lecz równocześnie **baczyć** na to, **aby nikomu krzywdy nie wyrządzić.**

Dla orjentacji więc zapodajemy garść uwag ku użytkowi członków Komisyj Szacunkowych:

Komisja Szacunkowa składa się z:

1) przewodniczącego, którym jest z urzędu Naczelnik władzy podatkowej I. Instancji lub jego zastępca;

2) z wyznaczonego przez Prezesa Izby Skarbowej przedstawiciela właściwego Urzędu podatkowego (referenta), tudzież

3) z 8-miu do 12-tu członków lub zastępców z grona płatników podatku od obrotu. — Mandat członka Ko-

---

ZGRZYTY.

Amnestja podatkowa.

Lew, król zwierząt,
Widząc, że od poddanych do królewskich jatek
Skąpo napływa w naturze podatek,
Aby się nie wdarł do fiskusa nierząd,
Taki wystosował skarbowy cyrkularz:
„Polny i leśny zwierzu, co po kniejach hulasz,
Z konstytucyjnej korzystasz swobody,
Gryziesz nasze trawy, spijasz nasze wody,
A nawet czy trza, czy też nie trza,
Bez specjalnej opłaty zysk ciągniesz z powietrza!
Ludu mój ukochany!
Antylopy i barany,
Kozice i żyrafy...
Teć przypominamy paragrafy:
Z każdego stadka
moja monarsza jatka
Ma otrzymać połowę.
A zwłaszcza,
Na sztuki młode, krzepkie i zdrowe
Czeka fiskusa królewskiego paszcza.
Więc tę daninę świadczcie z dobrej woli.
Atoli,
Ktoby z tym się obowiązkiem minął,
Zrobi mu egzekucję Wilk, lwi oficyjał!

Uwaga: Amnestja!

Ponieważ dzisiejsze doby
Przyniosły na nasze ziemie
Epidemje
I choroby,
Stanowimy:
Gdyby w lecie lub wśród zimy
Z naszego lubego narodu
Padło zwierzę z mrozu, dżumy albo głodu,
Najmiłościwiej zrzekamy się daniny.
Od takiej — padliny..."

Koren.

misji **gaśnie** między innemi, gdy jego posiadacz nie był obecny na 3-ech z rzędu posiedzeniach Komisji i nieobecności nie usprawiedliwił.

O każdem posiedzeniu Komisji zawiadamia Przewodniczący **pisemnie** wszystkich członków Komisji przynajmniej na **5 dni** przed terminem posiedzenia. W ten sam sposób (pisemnie) zaprasza się w razie potrzeby zastępców, n. b. bez obowiązku przestrzegania 5-dniowego terminu.

Komisja jest zdolna do powzięcia uchwał, jeżeli prócz przewodniczącego lub jego zastępcy jest obecna przynajmniej **połowa** członków.

Członkowie Komisji uroczystem przyrzeczeniem zobowiązują się do pełnienia swych obowiązków według **najlepszej wiedzy i sumienia** i zachowania **w ścisłej tajemnicy** wszystkich powziętych w Komisji wiadomości **o położeniu majątkowem płatników.**

Uchwały Komisji zapadają **zwykłą większością głosów.** W razie **równości głosów** rozstrzyga głos przewodniczącego. (Przewodniczący Komisji nie głosuje wraz z członkami, gdyż ma on tylko głos rozstrzygający w razie równości głosów; natomiast przedstawiciel Urzędu Skarbowego (referent) **bierze udział w głosowaniu** narówni z innymi członkami Komisji).

Z obrad i uchwał Komisji spisuje się protokoły, które **podpisują** (atramentem!) przewodniczący i przynajmniej **3-ech** obecnych na posiedzeniu członków lub ich zastępców.

Zamiejscowym członkom Komisji, którzy nie są urzędnikami państwowymi, zwraca się koszta spowodowane przybyciem na posiedzenie, t. j. koszta podróży koleją.

Władza skarbowa przedkłada Komisji Szacunkowej wnioski, przygotowane na podstawie sprawdzenia zeznań o obrocie, posiłkując się przytem wszelkiemi posiadanymi materjałami, a w szczególności danemi, zebranemi podczas **lustracji** przedsiębiorstw.

Tu zwrócić należy uwagę, iż członkowie Komisji Szacunkowej winni każdorazowo **zbadać materjał, zebrany przez władzę podatkową,** czy tenże jest **dostatecznym,** czy opiera się na **właściwem** źródle, czy nie zachodzi **błąd rachunkowy.** Wielekroć bowiem zdarzają się takie wypadki, iż lustrator, stwierdziwszy w danem przedsiębiorstwie obroty **jednego miesiąca** lub **dnia** nawet (przypadających czy to na okres **sezonowy,** czy też dzień **jarmarczny)** — wypośrodkowuje obrót całoroczny przez **mechaniczne pomnożenie wyniku** przez ilość miesięcy lub dni w roku. — Ten sposób ujęcia obrotu jest wysoce niewłaściwym, nie daje prawdziwego obrazu, więc na to należy **baczną zwrócić uwagę.** — Zdarzył się również wypadek taki, iż kupiec sprowadził 2.000.000 (2 miljony) gramów drutu srebrnego, a urzędnik, omyliwszy się przy dzieleniu, obliczył ilość tę na **20.000** kilogramów srebra, zamiast 2.000 kg. — Komisja obywatelska, któraby omyłkę taką **przeoczyła,** naraziłaby płatnika z winy nieumyślnej referenta na przykre i niepowetowane następstwa.

Jeżeli materjał faktyczny, zebrany przez władzę skarbową, nie daje Komisji **dostatecznej** podstawy do ustalenia obrotów, natenczas **Komisja ma prawo żądać od podatników** przedstawienia w oznaczonych terminach pisemnych lub ustnych **wyjaśnień** co do obrotów, jakoteż **ksiąg handlowych,** o ile takowe są prowadzone, wszelkich dokumentów i załączników lub uwierzytelnionych wyciągów z tych ksiąg; dalej ma ona prawo **zbierać informacje** u osób obznajomionych z faktycznymi stosunkami i **powoływać biegłych** do badania ksiąg, zapisów, oraz stosunków faktycznych, miarodajnych dla wymiaru podatków, z listy kandydatów, przedstawionych przez organizacje zawodowe. To uprawnienie Komisji Szacunkowej nie bywało dotychczas przez nią dostatecznie wyzyskiwanem, gdyż niektóre Komisje polegały w zupełności na materjale, zebranym przez Urząd Skarbowy, nie kwestjonując go wcale i nie usiłując go skontrolować sposobami wyż wyszczególnionymi. — Bodaj czy tej okoliczności nie należy przypisać tak horendalnych w wielu wypadkach wymiarów dotychczasowych.

Opinje rzeczoznawców nie wiążą Komisyj Szacunkowych; może ona wedle swobodnej decyzji ustalić obrót w kwocie niższej lub wyższej. — Dla ostrożności **winna jednak** Komisja Szacunkowa **informować się** u przewodniczącego odnośnie do **opinji rzeczoznawców,** o ileby zaś takowa wyrażoną nie została, a Komisja nie miała dostatecznych danych dla ustalenia wymiaru, natenczas może zażądać **dodatkowego przesłuchania rzeczoznawców,** badania ksiąg, wglądu do tychże i t. d. Ustawa więc nie krępuje Komisji Szacunkowej i zezwala jej **na wszelkie sposoby należytego poinformowania** się o faktycznych stosunkach kontrybuenta, tak dalece, iż w razie potrzeby Komisja ma nawet prawo **powołać na swe posiedzenie rzeczoznawców,** którzy przed przystąpieniem do swej czynności mają złożyć **przyrzeczenie,** iż obowiązki swe pełnić będą wedle **najlepszej wiedzy i sumienia.**

Jeżeli na poparcie wykazanego w **zeznaniu** obrotu, płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg handlowych wraz z dokumentami i rachunkami, to Komisja Szacunkowa nie może ustalić obrotu odmiennie od zeznania, o ile księgi te nie zostały uznane **przez Komisję** za nieprawidłowe lub za nierzetelne.

Protokół badania ksiąg handlowych, spisany przez kontrolora Urzędu skarbowego w obecności właściciela przedsiębiorstwa, a uznający je za **nieprawidłowe,** względnie nierzetelne, **nie może zastąpić wymaganej ustawą** decyzji Komisji Szacunkowej, która to ustawa **nakazuje** Komisji Szacunkowej protokolarne stwierdzenie i **uzasadnienie** nieprzyjęcia obrotu w księgach wykazanego i doręczenie płatnikowi odpisu tego uzasadnienia. (Orzeczenie Najw. Trybunału Admin. z 29 kwietnia 1925. L. rej. 1185/24).

Przy badaniu ksiąg ma prawo być obecnym płatnik lub jego zastępca, a jeżeli przedstawienie ksiąg w lokalu obrad Komisji nastręcza podatnikowi trudności, natenczas na jego prośbę badanie ksiąg może się odbyć w jego zakładzie. — Przy badaniu i ocenie przedłożonych ksiąg handlowych należy zwracać baczną uwagę na **istotną** ich wartość i rzetelność, pomijając nie mające zasadniczego znaczenia **formalne** usterki i braki. — **Należy** też brać pod rozwagę przy opodatkowaniu mniejszych przedsiębiorstw, nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, — wszelkiego rodzaju **księgi podręczne i zapiski.**

Jak wyżej powiedzieliśmy, decyduje o wymiarach podatku obrotowego Komisja Szacunkowa **zwyczajną większością głosów; zadaniem** zaś **przewodniczącego** jest kierowanie czynnościami Komisji, wykonywanie jej uchwał, jest on odpowiedzialnym za należyte stosowanie obowiązujących przepisów, a w razie równości głosów rozstrzyga jego głos. — Jeżeli jednak przewodniczący **nie zgadza się** z decyzją Komisji Szacunkowej, wówczas służy mu prawo zgłoszenia **sprzeciwu** przeciw uchwałom Komisji w terminie 7-dniowym od dnia następnego po powzięciu uchwały. — Odpis sprzeciwu należy równocześnie przesłać płatnikowi, któremu przysługuje prawo do wniesienia odpowiedzi w terminie do dni 7-miu, licząc od dnia następnego po doręczeniu odpisu. — Wniesienie sprzeciwu nie wstrzymuje wykonania uchwał **Komisji Szacunkowej.** — Sprzeciw winien być zgłoszonym przez przewodniczącego **na tem** posiedzeniu Komisji, na którem zapadła uchwała, przyczem zgłoszenie winno być **zapisane w protokole obrad.** Wywód pisemny sprzeciwu sporządza się najpóźniej w terminie 7-dniowym.

Znający swe prawa i obowiązki, a zarazem świadomi odpowiedzialności, jaka na nich ciąży, członkowie Komisyj nie dopuszczą do nadmiernych i krzywdzących wymiarów.

O przestrzeganie czystości w sklepach spożywczych.

Ze względu na mnożące się ostatnio wypadki karania właścicieli sklepów spożywczych za nieprzestrzeganie rozporządzeń magistrackich o zachowaniu czystości przy sprzedaży środków spożywczych, przypominamy celem uchronienia kupców od kar, treść tych rozporządzeń, które brzmią:

„Wszystkie artykuły spożywcze, sprzedawane w Krakowie na otwartych miejscach i w otwartych kramach, następnie w handlach korzennych, w handlach wiktuałów i towarów mieszanych tudzież w szynkach, należy trzymać pod nakryciem i tak: masło, sery i t. p. w małych ilościach, tudzież cukierki nieobwijane, pierniki, ciastka itp. należy trzymać w szklanych szafkach, wzgl. pułkach. Owoce mają być przykrywane muślinem.

Stragany na owoce i jarzyny mają być codziennie czysto zmywane“.

Jak się dowiadujemy, specjalne komisje wydelegowane przez Magistrat, kontrolują zarówno w większych jak i mniejszych sklepach spożywczych, czy rozporządzenie powyższe jest przestrzegane a w szczególności czy towary zabezpieczone są należycie przed zanieczyszczeniem przez kurz, owady i t. d. i w razie stwierdzonych uchybień nakładają na właścicieli dość surowe kary.

Zarówno w interesie higjeny, jak i celem uniknięcia ewentualnych grzywien winni więc wszyscy kupcy przestrzegać starannie przepisów tego rozporządzenia.

W sprawie waloryzacji ceł.

Akcja Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców o stosowanie dawnych stawek do transportów, nadeszłych do Krakowa przed 15. marca br.

Według brzmienia rozporządzenia o waloryzacji ceł tylko te towary podlegają dotychczasowemu cłu (nie zwaloryzowanemu), które najpóźniej dnia 14 marca b. r. zostały zgłoszone do odprawy celnej. Tymczasem zarówno w Krakowie, jak i w innych miastach nadeszła w ostatnich dniach przed tym terminem znacznie zwiększona ilość przesyłek zagranicznych, tak, iż przewidzianem było, że przy normalnym toku czynności, nie będzie możliwem terminowe wyładowanie; bez wyładowania zaś nie mogą przesyłki te być zgłoszone do odprawy celnej. W trosce o **grożące kupiectwu dotkliwe straty materjalne**, zwróciło się wcześniej jeszcze **Krakowskie Stowarzyszenie Kupców**, oraz Krakowska Izba Handlowa do władz kolejowych i celnych z prośbą o zwiększenie liczby personalu, zajętego przy tych czynnościach i o przedłużenie godzin urzędowania, tak, by wszystkie przesyłki nadeszłe do 14 marca włącznie mogły jeszcze korzystać z dotychczasowych, niższych stawek celnych.

Życzeniom tym władze kolejowe i celne częściowo uczyniły zadość, dzięki energicznej interwencji **p. R. Honigwachsa,** delegata krak. stow .kupców do Rady kolejowej; pomimo to jednak z 98 wagonów, zawierających przesyłki zbiorowe, a nadeszłych do Krakowa przed 15 marca, pozostało jeszcze 31 wagonów, których kolej — podobno dla braku personalu — nie była w stanie wyładować, tak, iż przesyłki odnośne nie mogły być zadeklarowane do odprawy celnej i **skutkiem tego odbiorcy ich muszą płacić cło już podwyższone.** Wywołało to oczywiście zrozumiałe rozgoryczenie w sferach handlowych, narażonych w ten sposób na bardzo poważne straty, a to tem bardziej, że było to tylko kwestją przypadku, który z kupców zapłacił stare, a który nowe cło.

Przeciw tej więc, przez kupiectwo niezawinionej krzywdzie, powstałej — jak powiedzieliśmy — z winy choćby nieumyślnej — władz kolejowych, **musi się kupiectwo bronić.**

Przed upływem terminu prekluzyjnego (14 marca), interwenjowali w tej sprawie u władz centralnych p. poseł dr. Thon, jakoteż Prezydjum Izby Handlowej, a wreszcie Krak. Stowarzyszenie Kupców wydelegowało do Warszawy swojego Sekretarza z odpowiednio umotywowanym memorjałem, wykazującym grożące i dotkliwe szkody materjalne, oraz z prośbą o zastosowanie stawek przedwaloryzacyjnych do towarów, które do dnia 14 marca na krakowskim Dworcu Towarowym zalegały. Wynikiem tej interwencji, popieranej osobiście przez p. posła Farbsteina, było **jedynie wydane zarządzenia przedłużenia godzin urzędowych** i odprawy możliwie wielkiej ilości zaległych transportów, celem wydajnego ich zmniejszenia. Ministerstwo, zasłaniając się **suchą literą ustawy,** nie bacząc na **konieczność życiową i prostą sprawiedliwość,** odmówiło jednak zasadniczemu postulatowi spisania transportów, znajdujących się w Krakowie w dniu 14 b. m., oraz stosowania do nich starych stawek celnych.

W sprawie tej więc **wdraża Krak. Stow. Kupców odpowiednią akcję,** zmierzającą do uzyskania odnośnego zezwolenia Min. Skarbu. Zezwolenie takie nie może jednak być wydanem generalnie, lecz na skutek indywidualnych podań, w których dowodnie, cyframi i datami wykazanem będzie, że rzeczywiście przed upływem 14 marca dane transporty w Krakowie się znajdywały. Jest nadzieja, iż takie indywidualne prośby zostaną przez Min. Skarbu Dep. Ceł uwzględnionemi. W nadziei tej utwierdza doświadczenie, nabyte podczas wielokrotnych interwencji w Ministerstwie Skarbu, Dep. Ceł, u p. Dr Rasińskiego, który zawsze uwzględniał słuszne postulaty kupiectwa.

Niezawodnie więc i w tym wypadku Ministerstwo tę widoczną i rażącą krzywdę usunie.

Celem ułatwienia Członkom Stowarzyszenia akcji wyreklamowania zapłaconych, względnie zapłacić się mających wyższych kwot tyt. należytości celnej, będzie Sekretarjat Krak. Stow. Kupców (Grodzka 43) przyjmował codziennie od godziny 7 do 8 wieczorem od dn. 20 do 31 b. m. zgłoszenia stron poszkodowanych.

Konsulent Stowarzyszenia dla spraw celnych p. Ignacy Ungar będzie w tych godzinach bezpłatnie udzielał informacyj w sprawach celnych oraz wygotowywał odpowiednie podania. Po upływie wyż zakreślonego terminu zgłoszenia, Stowarzyszenie prześle podania te odpowiednim władzom do merytorycznego załatwienia.

Poszkodowani kupcy winni więc w powyższych godzinach przynieść **następujące dokumenty:**

1) oryginalny list przewozowy, 2) boletę celną. W wypadkach, gdy oclenie jeszcze nie nastąpiło, należy przedłożyć tylko list przewozowy, a wreszcie w wypadkach, gdy strona nie wykupiła nawet listu przewozowego, należy się zgłosić z odnośnem awizem kolejowem.

Kupcy z prowincji winni w zakreślonym terminie przesłać powyższe dokumenty Stowarzyszeniu wraz ze znaczkami pocztowymi na odpowiedź.

Kupcy! Przystępujcie w charakterze członków do Stow. „SAMOPOMOC“.

Podrożenie galanterji wiedeńskiej i innych towarów niem. austrjackiej produkcji wskutek waloryzacji ceł w Polsce.

Na posiedzeniu Izby Handlowej we Wiedniu w dniu 23 lutego stwierdził jeden z referentów, że cło waloryzowane obciąża towar:

Przy parasolach półjedwabnych 180 proc.; płaszczach gumowych 92.3 proc.; kufrach skórzanych 98.3 proc.; torebkach damskich ze skóry baraniej 200 proc.; meblach 110 proc.; papierze konfekcjonowanym w kopertach 360 proc.; osiach wozowych 117 proc.; sprężynach automobilowych 1707 proc.; piłach 120 proc..

Handel hurtowy — bez ksiąg — płacić będzie za rok 1927 — 1 proc. od obrotu.

Jak wiadomo, przedsiębiorstwa handlowe o charakterze hurtownym, **wykazanym prawidłowemi księgami** opłacają 1/2 procentową stawkę podatkową, jeżeli trudnią się sprzedażą artykułów **pierwszej potrzeby** oraz surowców niezbędnych do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego, inne zaś przedsiębiorstwa hurtowe, trudniące się sprzedażą **wszystkich** innych artykułów, o ile obroty swoje udowodnić mogą prawidłowemi księgami, opłacają 1 proc. pod. obrotowego.

Z ulg powyższych nie korzystali hurtownicy, którzy ksiąg prawidłowych nie prowadzili, lecz opłacać musieli 2 proc.

Zrzeszenia gospodarcze wykazywały Min. Skarbu rujnującą szkodliwość tak wysokiego opodatkowania hurtu, który nie jest w stanie wkalkulować w cenę towaru 2 proc. podatku obrotowego, jak również niedostateczne przygotowanie szerszych sfer gospodarczych do prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, zwłaszcza wobec znacznych z tem połączonych kosztów.

Min. Skarbu, uznając słuszne argumenty i uzasadnione dezyderaty sfer kupieckich, wydało zeszłego roku okólnik Nr 194, w myśl którego upełnomocniło Izby Skarbowe do udzielania hurtownikom, nie prowadzącym ksiąg handlowych zezwolenia na zapłatę 1 proc. pod. obrotowego, na skutek **indywidualnych podań.** — Z ulg takich korzystać mogli hurtownicy, trudniący się sprzedażą artykułów pierwszej potrzeby, wymienionych w załączniku do art. 7 ust. o p. p. przem., oraz artykułów wymienionych w rozp. Min. Skarbu z 7 października 1925. (Dz. U. Nr. 106., poz. 756), t. j. materjały budowlane, worki, niektóre narzędzia rolnicze, nawozy sztuczne, żelazo, przędza i tkaniny wyrobu krajowego.

Okólnik powyższy wydanym jednak został na jeden rok, t. j. odnośnie do obrotów osiągniętych w roku 1926. Jak obecnie ze strony miarodajnej się dowiadujemy, **ma się** w najbliższych dniach **ukazać podobny okólnik** ministerjalny, udzielający hurtowi ostatnio wymienionych artykułów, nie mogącemu się wykazać prawidłowemi księgami handlowemi, dobrodziejstwa **zniżki stawki podatkowej do 1 proc.**

Jest prawdopodobnem, iż w najbliższym numerze naszego pisma, będziemy w stanie ogłosić dosłowną treść tegoż okólnika.

Orzecznictwo Sądu Najw. i Najw. Trybunału Administracyjnego.

Uniemożliwienie rekurentowi złożenia ustnych wyjaśnień przed pełną Komisją Odwoławczą, lecz skierowanie go do podkomisji w ustawie nie przewidzianej, jest sprzeczne z art. 90 rzeczonej ustawy.

Wystawienie weksli samo przez się nie stanowi odnowienia zobowiązania, dla stwierdzenia bowiem nowacji wymagane jest ustalenie wyraźnej w tym kierunku woli stron.

Z natury swojej weksel nie niweczy istniejącego między wystawcą a pierwotnym wierzycielem stosunku umownego. Jeżeli więc weksel wystawiony jest na pokrycie przypadającej od wystawcy należności, nie oznacza to, by strony zamierzały w ten sposób zawiązać nowy stosunek prawnomaterjalny, lecz jest tylko dowodem, że chciały one wprowadzić pewien szczególny tryb zapłaty, przy którym istota pierwotnego zobowiązania pozostaje nadal ta sama.

Umowa, na której mocy strona obowiązuje się wykonać i dostarczyć drugiej stronie rzecz ruchomą z własnego materjału, zawiera cechy sprzedaży i pociąga za sobą jej skutki.

Ustawa o urlopach ani żaden inny przepis prawa nie zabraniają, aby w razie rozwiązania umowy o pracę, czas należnego odchodzącemu pracownikowi urlopu nie mógł się mieścić w okresie między dniem wypowiedzenia pracy a dniem ustania stosunku służbowego.

Wierzyciel może skierować egzekucję do rzeczy ruchomej, będącej niepodzielną własnością dłużnika i osób trzecich; wówczas zajęciu ulega rzecz w całości, sprzedaży zaś przymusowej w drodze egzekucji może być poddana tylko część niepodzielna, należąca do dłużnika, o ile na sprzedaż całości nie zgodzą się pozostali współwłaściciele oraz egzekwujący wierzyciel. (Odnosi się do b. Kongresówki).

Dłużnik wekslowy może przeciw wierzycielowi, który nabył weksel drogą indosu po płatności wekslu i upływie terminu do założenia protestu, podnieść zarzuty z prawa cywilnego, jakie ma przeciw bezpośredniemu żyrantowi wierzyciela wekslowego, nie może natomiast podnieść zarzutów

tych, jakieby miał przeciw dawniejszym posiadaczom weksla, którzy wyzbyli się posiadania weksla jeszcze przed jego płatnością.

Podpis zawiadowcy spółki na wekslu.

Zawiadowca spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mający jedynie upoważnienie do zbiorowego podpisywania spółki wraz z innymi zawiadowcami, odpowiada osobiście wekslowo, jeżeli sam podpisał weksel imieniem spółki.

Klauzula konkurencyjna.

Zobowiązanie się spólników, występujących ze spółki, do niezakładania przedsiębiorstwa konkurencyjnego nie sprzeciwia się dobrym obyczajom, jeśli zakaz konkurencyjny jest ograniczony co do czasu i miejsca.

Najwyższy Trybunał Administr. o udowodnieniu stosunku komisowego.

Ustawa o podatku przemysłowym nie wymaga wykazania stosunku komisowego zapomocą ksiąg handlowych i nie wyłącza innych dowodów na tę okoliczność. Wyrok N. T. A. z dnia 29 grudnia 1927 roku L. Rej. 2559 (25 w sprawie Z. Weissa). Z mocy przepisów, zawartych w kodeksie handlowym, umowa o komis, aby była prawnie ważną, nie jest zależną od żadnych szczególnych form, a zatem dochodzi do skutku także drogą dokumentu pisemnego, podpisanego przez komitenta. A więc dowodem istnienia stosunku komisowego może być zwłaszcza umowa o komis, prowadzenie rachunków prowizji i t. d., czyli, że dowody, przedstawione przez stronę, wymagają rozpoznania i uzasadnionej oceny indywidualnej (wyrok N. T. A. z dnia 9 listopada 1927. L. rej. 3936/25 w sprawie D/H. N. Sołowiejczyk).

Z Poczty. Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Krakowie komunikuje: W urzędzie pocztowym Nr. 6 w Krakowie przy ul. Skałecznej uruchomiono z dniem 1-go b. m. mównicę telefoniczną dla rozmów miejscowych i międzymiastowych, oraz stację telegraficzną. Mównica i urząd telegraficzny są czynne od godziny 8 do 18 bez przerwy.

Tabela komornego za II. kwartał 1928.

(Kwiecień, maj, czerwiec).

1) Pokój z kuchnią albo sam pokój — opłaca 43 proc. czynszu przedwojennego, t. zn. za każdą koronę przedwoj. płaci się 45 groszy; za każdy rubel przedwoj. płaci się 1.1438 zł.; za każdą markę niemiecką płaci się 0.53 zł.

Wszystkie inne lokale **mieszkaniowe** oraz **sklepowe** opłacają obecnie **100 proc.** przedwojennego czynszu (1 K. = 1.05 zł.), t zn.: za 100 K. — 105 złotych; za 100 Mk — 125 złotych; za 100 rubli — 266 złotych.

Fatalne skutki wprowadzenia Skarbowych Biur informacyjnych.

W łódzkiej „Republice“ czytamy, że instrukcja o skarbowych biurach informacyjnych wywołała pewnego rodzaju **panikę** w kołach gospodarczych, która wyraźnie odbiła się **na rynku kredytowym.** Mianowicie **wycofuje się wkłady w bankach**, a transakcje na rynku dyskontowym temi wekslami, których inkaso nie może być przeprowadzone w sposób **prywatny, kurczy się.** Nastąpiło wskutek tego na rynku pieniężnym **b. poważne napięcie.** Weksle 4 i 5 miesięczne, które ostatnio stały się typowemi dla transakcji manufakturą bawełnianą (nie mówiąc już o wełnianej, gdzie terminy są, nieomal dwukrotnie dłuższe), były dyskontowane przedewszystkiem **na rynku prywatnym;** obecnie dyskonterzy w obawie przed argusowem okiem informacyjnego biura skarbowego **wzbraniają** się przed skupem weksli, których płatności przypadają **poza Łodzią,** gdzie nie rozporządzają odpowiedniemi koneksjami. Jeśli prywatny rynek pieniężny w naszych stosunkach bardzo miarodajny, utrzyma tę taktykę, to nie tylko wynikną **wielkie trudności w dyskontowaniu portfelu,** ale znacznie **skurczą się operacje inkasowe banków, oraz poczty.**

Procenta zwłoki płatne są z góry.

Dotychczas praktykowanem było, iż przy rozłożeniu na raty zaległości podatkowych, również i procenta zwłoki rozdzielane bywały w stosunku do ilości rat.

Obecnie ukazało się nowe zarządzenie, zawarte w okólniku Nr. 27/R. L. 28854/27/II. w myśl którego w razie uzyskania zezwolenia na **ratalną** spłatę zaległości podatkowych, należy **całą sumę procentów zwłoki uiścić z góry,** t. j. przy pierwszej racie. Do następnych rat nie doliczają Kasy Skarbowe procentów zwłoki, chyba za czas między jedną a drugą ratą.

Półhurtowa sprzedaż wyrobów tytoniowych i sprzedaż lepszych gatunków.

Centrala Zrzeszeń Kupców Tytoniowych podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że prowadzona przez nią akcja o udzielenie większym detalicznym sklepom tytoniowym prawa t. zw. półhurtowej sprzedaży uwieńczona została pomyślnym skutkiem.

Mianowicie na skutek starań Centrali Zrzeszeń Kupców Tytoniowych Dyrekcja Monopolu Tytoniowego przyrzekła, że będzie przychylnie traktować składane za pośrednictwem Centrali Zrzeszeń podania większych sklepów samoistnych o udzielenie im prawa zaopatrywania się w wyroby tytoniowe bezpośrednio ze składów monopolowych. Uzyskanie tego prawa będzie niewątpliwie stanowiło poważną ulgę, gdyż uniezależni większe sklepy detaliczne od hurtowni rejonowych.

Jednocześnie Centrala Zrzeszeń Kupców Tytoniowych podaje do wiadomości, że do dnia 31 marca b. r. Izby Skarbowe winny przedstawić Dyrekcji Monopolu Tytoniowego swoje wnioski co do udzielenia prawa sprzedaży specjalnych gatunków wyrobów tytoniowych (papierosy „Złota Pani“, „Triumf“ i „Specjalne Egipskie“, oraz tytoń „Pursiczan“ i „Hercegowina“).

Należy przeto pośpieszyć z wniesieniem odnośnych podań do Izb Skarbowych.

Bliższych szczegółów w tych sprawach zasięgnąć można w Centrali Zrzeszeń Kupców Tytoniowych. (Warszawa, Senatorska 22).

ZAŻALENIA.

Czy Magistrat i I. Komisarjat policji państw. wiedzą o tem?

Od szeregu miesięcy uskarżają się kupcy przy ul. Florjańskiej na wysoce niewłaściwy sposób **dowozu węgla**; naładowane wozy bowiem zajeżdżają pod dom, i następuje całodzienne wyładowywanie węgla. — Powoduje to nietylko **zatamowanie** normalnego **ruchu ulicznego** na tej głównej, a tak **wąskiej** arterji komunikacyjnej, ale także wprost niebezpieczeństwo życia dla przechodniów; prócz tego unoszący się **pył węglowy**, zapełniający powietrze, szkodzi wysoce zdrowiu lokatorów i zanieczyszcza wystawy sklepowe. Wszelkie zażalenia i domagania wyznaczenia odpowiednich godzin lub miejsc w bocznych ulicach dla wyładowania węgla na tej ulicy, niestety, nie spotkały się z pomyślnem załatwieniem ze strony miarodajnych władz administracyjnych.

Jakby na przekór wszelkiej logice i zdrowemu rozsądkowi wydanem natomiast zostało „dziwne“ zarządzenie, iż w ciągu dnia, nie wolno kupcom... **paczek dowozić**, gdyż ten, kilka minut trwający proceder, grozi rzekomo tamowaniem ruchu ulicznego. — Policjant zabrania nawet wyładowania paczek na bocznych ulicach, a zapytywany, w jaki sposób kupiec ma sobie wobec tego poradzić, odpowiada z angielską flegmą: „a ja wim?!“ — Zasłania się jakiemś nowem zarządzeniem władz policyjnych i w tym wypadku ściśle się do niego stosuje.

Prosimy więc właściwe władze porządkowe, by zechciały w tym kierunku pouczyć organa policyjne, względnie o wyjaśnienie, gdyż przekonani jesteśmy, iż zachodzi tu jakieś — nieporozumienie.

Odpowiedzi Redakcji.

Czyniac zadość wielokroć wyrażonemu życzeniu naszych Szan. Abonentów, otwieramy w „Przeglądzie Kupieckim“ stałą rubrykę „Odpowiedzi Redakcji“. W rubryce tej udzielać będziemy krótkich informacyj **wyłącznie naszym abonentom** na skutek ich pisemnych zapytań. Zapytania anonimowe nie będą uwzględniane.

„Heiratsgut“ Sanok. W myśl rozp. Prez. Rzczplitej z 15 lutego 1928 (Dz. U. Nr. 18. poz. 156) **wywóz srebra** w każdej postaci **jest dozwolonym** bez jakichkolwiek formalności. Jedynie złoto w sztabach, monetach, w postaci odlewów, oraz w stanie nieprzerobionym jest zakazane w wywozie, wzgl.. Min. Skarbu, lub władza przezeń wyznaczona może udzielać zezwoleń na wywóz złota w postaciach powyższych. Wywóz złota w wyrobach jest dozwolony.

„Obligacje kolejowe“. Lwów. Plan konwersji obligacyj kolejowych b. Banku Kolejowego we Lwowie został zatwierdzony przez Ministerstwo Skarbu w dniu 6 marca b. r., o czem Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie został powiadomiony pismem Ministertwa L. D. II. 931/4 z 6 marca 1928.

Hurtowny skład piwa: opłaca w myśl okólnika Min. Skarbu z 8 lipca 1927. L. DPO. 2781/III. świadectwo przemysł. III. kategorji handlowej, o ile:

1) dane przedsiębiorstwo trudni się wyłącznie sprzedażą piwa (bez względu na to, czy hurtownie, czy detalicznie;

2) o ile przedsiębiorstwo odpowiada innym warunkom, wymaganym dla III. katg. (prócz właściciela lub zastępującego go członka rodziny, zatrudnionym być może najwyżej 1 dorosły pomocnik) wolno utrzymywać najwyżej 2 składy przy zakładzie handlowym, a nie poza składem.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI.

Sekcja kupców handlu ratalnego.

Dnia 14 marca b. r. odbyło się w Krak. Stowarzyszeniu Kupców, pod przewodn. wicepr. p. r. H. Schenkera posiedzenie nowo utworzonej branży kupców ratalnych. Warunki specjalne, z którymi walczą ci kupcy, zmusiły ich do utworzenia tej sekcji przy Krakowskiem Stowarzyszeniu Kupców. Referent p. D. Ehrenhalt, który zajmuje się bezinteresownie zorganizowaniem tej gałęzi handlu przedstawił zebranym konieczność współpracy, zaniechania brudnej konkurencji, ustalenia warunków przyjmowania ajentów, inkasentów, udzielenia kredytów i założenia własnego biura informacyjnego.

Po ukonstytuowaniu się zostali wybranymi do ściślego zarządu pp. D. Ehrenhalt, jako przewodniczący — O. Reichbach jako zastępca, J. Landau, sekretarz, oraz L. Gleitman i J. Holzmann.

Sekcja ta ma wiele spraw specyficznych, wymagających sprężystej organizacji dla ochrony interesów kupiectwa, trudniącego się sprzedażą ratalną. Wobec tego koniecznem jest, by jaknajwiększa liczba zaintereowanych zgłosiła swoje przystąpienie do nowoutworzonej Sekcji.

KRONIKA.

Następny Numer „Przegladu Kupieckiego“ ukaże się 3 kwietnia b. r. jako **numer świąteczny** w zwiększonym nakładzie.

NEKROLOG.

Z powodu śmierci długoletniego Członka naszego Stowarzyszenia błp. **Jakóba Mavera** przesyła stroskanej Rodzinie wyrazy serdecznego współczucia.

Wydział Krak. Stowarzyszenia Kupców.

P. r. Henryk Schenker, wiceprezes Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców mianowanym został reskryptem 4374/28 przez p. Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z p. Ministrem Przemysłu i Handlu, fachowym sędzią obywatelskim ze stanu kupieckiego dla tut. Sądu okręgowego.

Do Państwowej Rady Kolejowej wybrani zostali z ramienia Rady Zrzeszeń Gospodarcz. w Krakowie pp. Zborowski, Dyr. Związku Przemysłowców w Krakowie, jako Członek, oraz Wilhelm Ader, jako zastępca.

W sprawie wiz na paszportach. W związku ze zbliżającym się okresem letnim i związanych z nim wyjazdów zagranicę, władze kompetentne zwracają uwagę osób, starających się o paszporty zagraniczne, iż winny zaopatrzyć się w Polsce w terytorjalnie właściwych konsulatach cudzoziemskich we wszystkie potrzebne wizy zagraniczne.

Uzyskiwanie wiz zagran. napotyka na duże trudności, a konsulaty R. P. żadnej pomocy w tej dziedzinie okazywać nie będą.

Statystyka protestów wekslowych m. Łodzi. Według zestawień Wydziału Statystycznego Magistratu, opracowanych na podstawie sprawozdań notarjuszów łódzkich dla Sądu Okręgowego w Łodzi, statystyka protestów wekslowych w m. grudniu 1927 r. przedstawia się cyfrowo w sposób następujący:

1) Zaprotestowano weksli 1836 na sumę złotych 2,082.283.

2) Wykupiono wekli u notarjuszów bez sporządzenia protestu 9.007, na sumę **zł. 1,720.279.**

W tymże miesiącu grudniu r. 1926 zaprotestowano weksli 8.200 na sumę zł. 1,452.807; wykupiono u notarjuszów bez sporządzenia protestu weksli na sumę zł. 784.259. Porównanie cyfr z lat 1926 i 1927 wskazuje na bardzo znaczne wzmożenie się obrotu wekslowego w naszem mieście.